

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 98. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181947024/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Levemaade, som han er iblandt: han lærer Folkets Sprog og danmer sig saaledes efter det Land, hvori han opholder sig, at det ofte hænder sig, at man holder ham for en indfødt. Nu kommer han hjem igjen, og da gjælder det, om han har rejst som en fornuftig Mand eller som en Nar. Nu bliver han da enten Dansk igjen, eller og bliver han en Udlanding i sit eget Fædeland. Lige saa artig, som han har vist sig imod den hele fremmede Nation, i følge en Pligt, som intet i Verden kan fritage ham for, lige saa hæslig og tjenstfærdig bliver han imod enhver fremmed Individuum, som han siden finder i sit eget Land: kunns Stæde, at dette virkelig gode Karaktertræk hos den danske Nation for det meste udarter i det overdrivne. Nu spørges: Bliver Udlandingen jamme Artighed og Høflighed imod den danske Nation her i Landet? At besvare dette Spørgsmaal med et beiderende og almindeligt Nej vilde være at fornærme nogle enkelte iblandt os boende fremmede, der uregterligen iagttage denne deres Skyldighed imod et Land, der begremer dem meget ofte endog med en Distinktion, som kan siges at fornærme Landets egne Born. Men sætter man disse saa Undtagelser til Side, da kan Spørgsmaalet uden Nødværelse besvares med et Nej. Enten den Kingegæst, som Udlandingen næsten altid viser os, endog saa i vores eget Land, rejser sig af vores egen Rejs eller af andre Aarsager, det vil jeg ikke her undersøge; men saa meget kan man dog nok med Visshed sige, at vores egen Kjærlighed til alt, hvad fremmed er, den Tillid, som vi have berøvet vores egne Landsmænd for at frænke Udlandinger samme, den Underbøttelse, som fremmede næsten altid have nydt her i Landet frem for Indbyggerne, vores alt for meget indbildte Troang til at se ved andres Ogs og vores Vantrothed til at tro alle de skjulte Mærskten, som en Landstryger lover os, har gjort meget til at lætte Landet vidtadent for alle de ondskeude Bedragerer, som Sull eller andre Omstændigheder jage ud af deres Fædreland.

Ved at bestemme Udlandingers Pligter imod os her i vores eget Land maa man lægge Mærke til tre forskjellige

Klasser af Udlandinger, som alle have ganske forskjellige Pligter imod os at iagttage, og som hvilke vi ogsaa have ganske forskellige Rettigheder at fordr. Nogle ere af den Bestaffethed, at de slet ikke behøve at gjøre Regnskab for nogen her i Landet for deres Handlinger. Saadanne ere fremmede Ministre eller deslige akkrediterede Personer, hvilke dog gemenligen ere saadanne Folk, der indse, at deres egen Værd og Agtelse beror paa at udøve, imod enhver Her og det hele i Almindelighed, de Menneskeligheds og Kulændigheds Pligter, som man, i Betragtning af deres Kvalitet, ikke har fuldkommen Her til at kræve af dem. De have dog deres Overhoveder hjemme i deres egne Lande, som ikke tillade dem ultraffet at begaa Forbrydelser iblandt fremmede, hvorjore man maa lulle Dignene for imaa Fornærmelser, naar de iblandt kunne indløbe; og skulde saadanne Personer endog undertiden være ublu nok til at foragte der Nation, hvoriblandt de opholde sig, saa kan man troste sig dermed, at den Klasse af Mennesker, hvoraf disse Personer i Almindelighed tages, er i alle Lande anset for ikke at have saa mange Kundskaber, saa dybe Indsigter og saa stor universel Redelighed, at de nogen Ende kunde eller vilde lade nogen enkelt Person, end sige en hel Nation, vedværes Ret.

Til den anden Klasse høre de Folk, som komme Her ind for at opholde sig en kort Tid i Hensigt at lære at kjende Landet, eller at se sig om, eller blot for at deponere Penge, uden at de behøve at fortjene sit Ophold her*). Disse ere vel ikke saa uindskrænke som de af den forrige Klasse; de

*) Til denne Klasse kunde man vel ogsaa regne de fremmede, som bringe en eller anden nyttig Kundskab ind i et Land; disse forjente virkelig megen Taknemmelighed og Overbærelse, naar ikke Landet altid saa adelmødig belønne dem for den Nytt, de gjøre. Man gjør ellers Bedre at lade vor Herre besøge Landet fra dem, og deres glimrende Pøstir, der næsten altid ere viel Veidereg og menig Welle. Jeg starr dem alle over én Kam, og regner dem til den tredje Klasse.